

ΣΤΕΓΑΣΗ ΡΟΜΑ – ΣΥΝΟΨΗ

Στο διεθνές συνέδριο που διοργάνωσε στο Ναύπλιο την 8-12-2007 το Συμβούλιο της Ευρώπης με τον Συνήγορο του Πολίτη μέσω του προγράμματος *Ευνομία* για την ανάπτυξη θεσμών Ombudsman στη ΝΑ Ευρώπη, η Χ. Χατζή, Βοηθός Συνήγορος στον Κύκλο Ποιότητας Ζωής, συνόψισε σε εισήγησή της τις δυνατότητες παρέμβασης του θεσμού του Ombudsman σε θέματα στέγασης Ρομά.

Η στέγαση και μέσω αυτής η κοινωνική ένταξη των Ρομά δεν είναι εύκολος στόχος γιατί ένας φαύλος κύκλος κοινωνικού αποκλεισμού και συνθηκών υποβάθμισης τους καθιστά αόρατους. Ο Ombudsman έχει τη θεσμική δυνατότητα να ενεργοποιεί τα διάφορα επίπεδα διοίκησης, προτείνοντας δομές οργάνωσης και τον συντονισμό εκεί που λείπει, ιδίως στα ενδιάμεσα επίπεδα διοίκησης για μια συνεκτική κι αποτελεσματική πολιτική. Η κρατική πολιτική πρέπει για παράδειγμα να λάβει υπ' όψη της την ύπαρξη της ευρύτερης οικογένειας Ρομά που χρειάζεται να στεγασθεί σε ένα κτίσμα και να εξετάσει διάφορους τύπους οικισμού και δραστηριοτήτων σε έναν πολεοδομικό σχεδιασμό

Ο Ombudsman ωθεί τη Διοίκηση να αναρωτηθεί και να αιτιολογήσει μήπως έχει προκατασκευασμένες απόψεις για τη στέγη που απολήγουν σε διάκριση εναντίον των Ρομά, προσδιορίζοντας στην πράξη τις αρχές που απορρέουν από το Σύνταγμα, το διεθνές και κοινοτικό δίκαιο και τις γενικές αρχές του δικαίου, όπως είναι η προστασία του οικιακού ασύλου κατά τις αστυνομικές έρευνες, η θετική υποχρέωση μέριμνας της Πολιτείας να προσφέρει τη δυνατότητα κατάλληλης στέγης στους Ρομά, σε συνθήκες που δεν προσβάλλουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και δεν διακινδυνεύουν την υγεία. Επίσης της νομικά ασφαλούς στέγης, αυτής που διασφαλίζεται απέναντι σε βίαιες ή άλλες αποβολές, για τις οποίες η πολιτεία πρέπει να πληροί τον όρο της προηγούμενης διασφάλισης κατάλληλου χώρου μετεγκατάστασης.

Το σύνθετο ζήτημα στο οποίο μπορεί να συμβάλει ο Ombudsman είναι η εξειδίκευση αρμοδιοτήτων και θετικών μέτρων που αντιστοιχούν σε κάθε φορέα δημόσιας εξουσίας σε σχέση με την κατάλληλη στέγη των Ρομά. Παράδειγμα θετικού μέτρου είναι η δράση στεγαστικής αποκατάστασης που απευθύνεται όχι πλέον σε μεμονωμένους δικαιούχους αλλά σε ομαδική αποκατάσταση, όπως η ένταξη ολόκληρων οικισμών Ρομά στο σχέδιο πόλης, η οποία χρήζει περαιτέρω εξειδίκευσης με κανονιστικές ρυθμίσεις. Ως προς τις αρμοδιότητες, η αδράνεια των Δήμων στην εξεύρεση χώρων κατάλληλης εγκατάστασης είναι αυτή που συχνά δημιουργεί και διαιωνίζει απαράδεκτες συνθήκες διαβίωσης, και πέρα από οξύτατα προβλήματα ρύπανσης και διακινδύνευσης της δημόσιας υγείας, καλλιεργεί κι ένα αίσθημα ανομίας, τόσο στους Ρομά όσο και στους γειτνιάζοντες άλλους κατοίκους της περιοχής. Στους Δήμους επίσης εναπόκειται να διασφαλίσουν στους προσωρινούς καταυλισμούς συνθήκες υγιεινής διαβίωσης για όλους, ανεξαρτήτως δημοτικής εγγραφής ή εθνικότητας. Στις παρεμβάσεις του προς τον Υπουργό Εσωτερικών και τις Περιφέρειες, ο Συνήγορος του Πολίτη επισημαίνει ότι συχνά απαιτείται ο συντονισμός των Δήμων της περιοχής για την εξεύρεση κατάλληλων χώρων, πρόβλημα που είναι ίσως ευκολότερο να λυθεί στο πλαίσιο μιας ευρύτερης πολεοδομικής ενότητας.